

Mottakere ifølge liste

Deres ref

Vår ref
24/2452-

Dato
19. desember 2024

Statsbudsjettet for 2025 – Oppdragsbrev til fylkeskommunene

Vi viser til Prp. 1 S (2024-2025) for Landbruks- og matdepartementet, og Innst. 8 S (2024-2025). Oppdragsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak av 18.12.2024, og formidler Landbruks- og matdepartementets forventninger til fylkeskommunens arbeid på landbruks- og matområdet.

1. Samlet oversikt over bevilgninger som stilles til disposisjon for fylkeskommunene i 2025

For 2025 er det samlet stilt følgende midler til disposisjon for fylkeskommunene i statsbudsjettet på Landbruks- og matdepartementets område:

Kapittel og post	Ordning	Beløp i kroner
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	61 000 000
1150.50	Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord	20 000 000
1150.50	Fjellandbruket	3 000 000
1150.50	Regionale kompetansenettverk for lokalmat	15 000 000
1150.50	Kystskogbruket	6 000 000
1150.50	Nasjonal modell for voksenagronomen	17 000 000
1150.50	Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning	2 000 000

De regionale tilretteleggingsmidlene, kompetansenettverkene for lokalmat og kystskogbruket fordeles mellom de enkelte fylkeskommunene etter egne fordelingsnøkler, se nærmere omtale under pkt. 3 i oppdragsbrevet.

Midlene til:

- Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord tildeles Troms fylkeskommune som har ansvaret for å koordinere satsingen i samarbeid med fylkeskommunene i Nordland og Finnmark, se nærmere omtale under pkt. 3.3 i oppdragsbrevet.
- Fjellandbruket tildeles Trøndelag fylkeskommune som vil få ansvaret for å koordinere satsingen fra 2025 i samarbeid med fylkeskommunene i Innlandet, Telemark og Buskerud, se nærmere omtale under pkt. 3.4 i oppdragsbrevet.
- Voksenagronomen tildeles etter søknad fra fylkeskommunen, jf. pkt. 4.1 i oppdragsbrevet.
- Pilotprosjekt for styrket landbruksutdanning og samarbeid om gode læreløp tildeles etter søknad fra fylkeskommunene, jf. pkt. 4.2 i oppdragsbrevet.

I tillegg til midlene oppgitt i tabellen ovenfor, skal fylkeskommunen tildele tilskuddsmidler over kap. 1140, post 71, jf. forskrift om tilskudd til viltformål og nærmere omtale under pkt. 4.2 i oppdragsbrevet.

2. Oppdraget fra Landbruks- og matdepartementet

2.1 Generelt

Fylkeskommunen leder det regionale partnerskapet innen landbruksbasert næringsutvikling, og skal sammen med statsforvalter, Innovasjon Norge, faglag og eventuelt andre aktuelle aktører bruke partnerskapet til å trekke opp de strategiske føringene for næringsutvikling i landbruket regionalt. Innsatsen på landbruksområdet må ses i sammenheng med øvrig arbeid innen nærings- og kompetanseutvikling i fylkeskommunen, og det må legges til rette for godt samarbeid mellom aktører og på tvers av geografi og næringer.

2.2 Landbruks- og matpolitiske mål og prioriteringer

De fire hovedmålene for landbruks- og matpolitikken er knyttet til matsikkerhet og beredskap, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser. Målene er i likhet med bærekraftsagendaen tuftet på en gjensidig avhengighet mellom økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft.

I tillegg til beredskap og forsyningssikkerhet bidrar landbruket til en rekke fellesgoder for samfunnet. Målet om landbruk i hele landet har en tett kobling til distriktspolitiske mål. De landbruksbaserte verdikjedene innen jordbruk, skogbruk og reindrift er noen av Norges få komplette verdikjeder, og har en tydelig regional forankring. De samlede verdikjedene representerer dermed viktige bidrag til bosetting, sysselsetting, verdiskaping og for den

grønne omstillingen det norske samfunnet er i gang med. For å få mer kunnskap om bidraget fra landbruket, har departementet i samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet satt i gang en analyse av ringvirkninger av landbruksbasert næring i form av verdiskaping, sysselsetting og bosetting. Det skal gjøres en ringvirkningsanalyse på nasjonalt nivå, men der den distriktpolitiske betydningen av landbruket belyses særskilt. Menon Economics skal gjennomføre analysen, som skal ferdigstilles i løpet av våren 2025.

Utviklingsarbeid, forsknings- og innovasjonsrettet aktivitet og samarbeid på tvers av sektorer og aktører er viktig for konkurransekraften for norsk landbruk og tilhørende næringer framover. Landbruket representerer i tillegg en positiv kraft i utvikling av mer bærekraftige byer og tettsteder i form av initiativ som for eksempel urbant landbruk.

Følgende områder vil være sentrale for fylkeskommunens regionale utviklingsarbeid på landbruks- og matområdet i 2025:

Verdiskaping og grønn omstilling i landbruket

Landbruket har et kontinuerlig omstillings- og utviklingsbehov. Fylkeskommunen som regional samfunnsutvikler kan gjennom å støtte opp om utviklings-, kompetanse- og mobiliseringstiltak bidra til sterke produsentmiljø i det tradisjonelle landbruket og økt sysselsetting og verdiskaping innenfor andre landbruksbaserte næringer.

Matnasjonen Norge er en felles ramme for arbeidet med næringsutvikling og verdiskaping innen verdikjeden for mat, basert på ressurser fra hav og land, og samarbeid knyttet til kosthold- og folkehelse. Fylkeskommunen må sikre god forankring og oppfølging av Matnasjonen Norge regionalt. Regionenes oppfølging av Matnasjonen Norge vil bygge opp under regjeringens ambisjon om økt omsetning av lokalmat og -drikke på 25 mrd. kroner innen 2035. For å styrke regionenes arbeid med Matnasjonen Norge er de regionale tilretteleggingsmidlene styrket med 6 mill. kroner fra 2025. En oppskrift for mer lokalmat- og drikke skal legges fram i forbindelse med Grüne Woche (IGW) i 2025.

Arbeidet med lokalmat og -drikke, og med et helhetlig mat- og reiselivskonsept følges også særskilt opp gjennom Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping. Fylkesordføreren i Rogaland er oppnevnt som fylkeskommunenes representant i det nye strategiske rådet som er etablert for dette programmet, jf. Prp. 105 S (2023–2024) *Endringer i statsbudsjettet 2024 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2024)*. Fra 2024 er Utviklingsprogrammets omdømmemidler i større grad innrettet mot regional utvikling. Målet er å styrke arbeidet med å utvikle sterke mat- og reiselivsregioner.

Landbruk i nord er viktig. Regjeringen styrker derfor matproduksjon og forsyningssikkerhet i nord bl.a. gjennom den særskilte satsingen på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord som forvaltes av Troms fylkeskommune. Fra og med 2025 blir det også opprettet en tilskuddsordning for næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark på 14 mill. kroner. Ordningen forvaltes av Innovasjon Norge, og formålet er å opprettholde forsyningssikkerheten for mat i disse fylkene. Ordningen er rettet inn mot bedrifter som

bruker råstoff fra jordbruk og reindrift. I tillegg bevilges 1 million kroner til etablering og drift av lager for matmel for å bidra til beredskap og forsyningssikkerhet for befolkningen i Troms og Finnmark. Det skal også iverksettes en prøveordning for teigbaserte tilskudd i utvalgte kommuner i Nord-Norge. Landbruksdirektoratet skal ha ansvar for ordningen, som skal gjennomføres innen en ramme på 5 mill. kroner.

Landbruket med sine ressurser innen jordbruk og skogbruk er sentrale i den biobaserte sirkulærøkonomien. Gjennom Bionova har regjeringen styrket arbeidet med klimatiltak i landbruket og utvikling av den sirkulære bioøkonomien. Bionova er et verktøy for å nå Norges klimamål for 2030, og målet om å være et lavutslippssamfunn i 2050. Fylkeskommunen skal bidra til mobilisering av næringslivet på området.

I regjeringens veikart for grønt industriløft er skog- og trenæringen og annen bioøkonomi ett av satsingsområdene som skal bidra til klimavennlige og lønnsomme produkt, inkludert biodrivstoff, og til utvikling av industriarbeidsplasser og lange verdikjeder i Norge. Fylkeskommunen kan bidra i dette arbeidet, blant annet gjennom satsingen på tre som bygningsmateriale, videreutvikling av bioenergi og utbedring av transportinfrastrukturen samt annen tilrettelegging for trebasert industri.

Kompetanse

Kompetansepolitikk og næringspolitikk må ses i sammenheng. Et bærekraftig landbruk forutsetter oppdatert kunnskap gjennom forskning, innovasjon og ny teknologi. Fylkeskommunen må bidra til å mobilisere landbrukssektoren til å benytte forskning i sitt innovasjonsarbeid, bl.a. gjennom midlene fylkeskommunen forvalter over FORREGION-programmet.

Videreutvikling av landbruksnæringen er avhengig av at rekruttering og kompetansebygging i hele landbrukets verdikjede ses i sammenheng. Som eiere av videregående skoler med utdanningsprogrammene naturbruk og restaurant- og matfag, samt tilbydere av fagskoletilbud, er fylkeskommunens arbeid viktig for rekruttering og kompetansetiltak i landbruket. Fylkeskommunen må bidra til god kobling mellom rekruttering til naturbruk og restaurant- og matfag i videregående skole, og etter- og videreutdanning for å sikre kompetanse i landbruket generelt, og mat- og måltidsbransjen spesielt. Med relativt få søkere til disse utdanningsprogrammene, kan det være hensiktsmessig å vurdere mulighetene for samarbeid mellom fylkeskommunene.

Arealforvaltning

Bevaring av dyrka mark er en nasjonal interesse. I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging framgår det at fylkeskommunene skal bidra til å styrke jordvernet, og til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med den nasjonale jordvernstrategien fra 2023.

Fylkeskommunens arbeid med regional areal- og transportplan og oppfølgingen av denne er viktig for å bevare matjord og sørge for økt matproduksjon framover. I tillegg er verktøyene som ligger i plan- og bygningsloven grunnleggende for å bidra til at reindriften har tilgang til

nødvendige arealer. Hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv skal være gjenstand for særskilt behandling og vurdering i samfunnsplanleggingen generelt, og i arealplanleggingen spesielt.

Kulturlandskapet gir en ramme for satsing på kultur, lokal mat, friluftsliv, bosetting og turisme, og er leveområde for mange plante- og dyrearter. Satsingen på Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) er basert på et tverrfaglig felles samarbeid mellom landbruks- og miljømyndighetene. Regional kulturmiljømyndighet skal bidra faglig i satsingen ved behov.

3. Tilskuddsordninger som tildeles fylkeskommunen

Virkemidlene på landbruks- og matområdet skal bidra til å mobilisere til regional nærings- og samfunnsutvikling med utgangspunkt i landbrukets samlede ressurser, og finansieres hovedsakelig over landbrukets utviklingsfond (LUF). [Reglementet for økonomistyring i staten](#) gjelder for forvaltningen av statlige tilskuddsordninger, og gjelder også for styring og oppfølging av delegert forvaltningsmyndighet. Ved utforming og forvaltning av tilskuddsordninger er departement og tilskuddsforvalter ansvarlig for at midlene tildeles i samsvar med regelverk for offentlig støtte som følger av EØS-avtalen art 61 – (1).

Tilskuddsmidlene vil bli overført fra Landbruksdirektoratet til fylkeskommunen henholdsvis 15.01.2025 (regionale tilretteleggingsmidler, regionale kompetansenettverk for lokalmat, satsingene på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord og på fjellandbruket) og 15.06.2024 (voksenagronomen). Tilskuddsmidlene til kystskogbruket blir i sin helhet overført Trøndelag fylkeskommune i løpet av januar 2025. Dette følger av at de berørte fylkeskommunene har samordnet forvaltningen av kystskogmidlene, og Trøndelag fylkeskommune er gitt ansvaret for forvaltningen av disse.

Alle tilskuddsmidlene som er bevilget over Landbrukets utviklingsfond (LUF-fondet) kap. 1150, post 50 kan overføres mellom budsjettår. Ubrukte og evt. inndratte midler kan benyttes innenfor samme formål med mindre annet følger av de årlige jordbruksoppgjørene. Fylkeskommunen må ha god oppfølging av utestående ansvar for tildelte prosjektmidler. Fondskapitalen skal plasseres på rentebærende konto, og rentemidlene skal tilfalle postens formål.

Ordningene knyttet til regionale tilretteleggingstiltak og satsingene på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord og fjellandbruket skal forvaltes via fylkeskommunens forvaltningsportal.

Fylkeskommunen skal formidle regionale føringer for bruken av midlene til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlene) til Innovasjon Norge innen 1.2.2025. Når det gjelder bruken av IBU-midler, har regionalt partnerskap anledning til å prioritere mellom produksjoner og regioner i de ulike fylkene.

3.1 Tilskudd til regionale tilretteleggingstiltak (RT-midlene)

I jordbruksoppgjøret 2023 ble det foreslått å se på muligheten for å slå sammen RT- og RK-ordningene, med formål om å legge til rette for forenkling og bedre forvaltning av midlene totalt sett, jf. Prp. 121 S (2022–2023) *Endringer i statsbudsjettet 2023 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2023)*. Dette ble begrunnet med at det er en viss grad av overlapp mellom de to ordningene, samt at begge ordninger er forvaltet av fylkeskommunen. Dette er nå fulgt opp i jordbruksoppgjøret i 2024, hvor det ble bestemt å innlemme RK-midlene i RT-ordningen, jf. Prp. 105 S (2023-2024) *Endringer i statsbudsjettet 2024 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2024)*. Sammenslåingen av midlene til én ordning under navnet regionale tilretteleggingsmidler (RT-midlene) vil bidra til en forenklet forvaltning av midlene for fylkeskommunen.

Som følge av sammenslåingen av de to ordningene må dagens forskrift endres. Forslag til endring i forskriften om regionale tilskudd til næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving er ute på høring med frist 30.1.2025.

Formål

Formålene med RT- og RK-ordningene videreføres i den nye felles ordningen. Målsettingen er å legge til rette for regional næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving med mål om å styrke verdiskapingen i landbruket innenfor rammer fastsatt i jordbruksoppgjøret og statsbudsjettet, samt føringer i regionale strategier og prioriteringer fastsatt av det regionale partnerskapet for landbruk.

Bevilgning

Det er satt av 61 mill. kroner i regionale tilretteleggingsmidler over Landbrukets utviklingsfond (LUF) for 2025 over kap. 1150, post 50. Ordningen er økt med 6 millioner kroner fra 2024 for å forsterke arbeidet regionalt med Matnasjonen Norge, herunder regjeringens ambisjon om økt omsetning av lokalmat. Økningen innebærer at ev. støtte til etablering og utvikling av regionale matfestivaler og omsetningskanaler legges til fylkeskommunen.

Det kan gis tilskudd til regionale tilretteleggingstiltak innen landbruksbasert næringsutvikling, herunder tiltak som bidrar til rekruttering og kompetanseheving hos næringsutøvere. Begrepet «landbruksbasert næringsutvikling» inkluderer tiltak innen både konvensjonell og økologisk drift, samt andre landbruksbaserte næringer (f.eks. lokalmat, gårdsbaserte omsorgstjenester m.m.). Tiltak som bærer preg av ordinær drift, faller som tidligere utenfor ordningen. Den strategiske innretningen på bruken av tilretteleggingsmidlene må være godt samordnet med den strategiske innretningen for de bedriftsrettede virkemidlene regionalt, og forankret i det regionale partnerskapet.

Etter gjeldende forskrift kan fylkeskommunene benytte inntil 2 prosent til å dekke kostnader til møter og arrangementer i forbindelse med forvaltningen av ordningen, og arbeidet i det regionale partnerskapet for landbruk. I forslaget til ny forskrift for RT-ordningen har departementet foreslått å fjerne fastsettelsen av denne kostnadsandelen i forskriften, og legger opp til at dette skal fremgå av de årlige oppdragsbrevene til fylkeskommunen. Som det framgår av høringsnotatet for forskriftsendringen, mener departementet det er grunn til å

vurdere hvor stor andel av RT-midlene som kan gå til å dekke arrangementskostnader ettersom den økonomiske rammen vil være større enn det som er tilfelle med gjeldende forskrift. På bakgrunn av dette fastsetter departementet at fylkeskommunen kan benytte inntil 100 000 kroner av tildelte tilskuddsmidler for å dekke kostnader til møter og arrangementer i forbindelse med forvaltningen av ordningen og arbeidet i det regionale partnerskapet for landbruk. Kostnadsandelen er fastsatt i kronebeløp for å sikre at alle fylkeskommunene får dekket en like stor andel av sine møteutgifter.

¹Fordeling av regionale tilretteleggingsmidler landbruket			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2025 (i kroner)	Fylkeskommune
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	2 760 000	Buskerud
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	2 050 000	Akershus
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	2 310 000	Østfold
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	9 300 000	Innlandet
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	1 840 000	Vestfold
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	2 260 000	Telemark
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	3 670 000	Agder
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	4 880 000	Rogaland
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	8 570 000	Vestland
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	4 490 000	Møre og Romsdal
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	9 540 000	Trøndelag
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	4 360 000	Nordland
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	2 950 000	Troms
1150.50	Regionale tilretteleggingsmidler	2 020 000	Finnmark
Sum		61 000 000	

3.2 Tilskudd til kompetansenettverkene for lokalmat

Formål

Kompetansenettverkene skal tilby matfaglig kompetanse (produksjons- og videreforedlingskompetanse) gjennom bl.a. kurs og besøksordning.

¹ Regionale tilskudd til næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving i landbruket fordeles fylkesvis etter samme fordelingsnøkkel som for 2024. Tildelingen til Akershus inkluderer også Oslo.

Bevilgning

Over LUF kap. 1150, post 50 er det satt av 15 mill. kroner for 2025 til de regionale kompetansenettverkene for lokalmat. Målgruppen for ordningen er små matbedrifter med inntil 10 ansatte. Det kan være primærprodusenter eller næringsmiddelbedrifter med mål om å utvikle, foredle og selge kvalitetsprodukter basert på lokale råvarer eller reiselivsbedrifter som har utviklingsprosjekter i samarbeid med lokalmatprodusenter. I tillegg til det matfaglige tilbudet hos kompetansenettverkene kan man få hjelp til å løse markedsutfordringer gjennom Norsk Mat sitt tilbud innen markedstjenester.

Kompetansenettverkene er fordelt på 5 ulike regionale aktører:

- Nofima: kompetansenettverket i Øst-Norge og kompetansenettverket i Sør-Norge
- Sogn jord- og hagebruksskole: kompetansenettverket i Vest-Norge
- Mære landbruksskole: kompetansenettverket i Trøndelag
- Nibio Holt: kompetansenettverket i Nord-Norge

Kompetansenettverkene vil være sentrale bidragsyttere til å oppnå regjeringens mål om at omsetningen av lokalmat skal øke til 25 mrd. kroner innen 2035. De fem ansvarlige fylkeskommunene skal bidra til god koordinering mellom kompetansenettverkene, mellom fylkene som hører til i det enkelte nettverkets virkeområde, og opp mot andre kompetansetilbydere nasjonalt og regionalt for å sikre godt samspill i utforming av tilbud regionalt. Ordningen har spesielt stor betydning for mobilisering av nye aktører, og de ansvarlige fylkeskommunene bør sikre at dette blir en sentral del av ordningen også fremover. Det legges til grunn at kompetansenettverkene samarbeider med Norsk Mat om synliggjøring av det samlede kompetansetilbudet til lokalmatprodusenter via lokalmat.no.

Som en oppfølging av Prp. 121 S (2022–2023) *Endringer i statsbudsjettet 2023 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2023 m.m.)* har Oxford Research på oppdrag fra Innovasjon Norge gjennomført en kartlegging av lokalmatprodusentenes kompetansebehov, og av om dagens kompetansetilbud er dekkende. Resultatene fra rapporten *Kartlegging av kompetansebehov og -tilbud for lokalmatprodusenter* blir fulgt opp i forbindelse med arbeidet om å nå målet om å øke omsetningen av lokalmat og -drikke til 25 mrd. kroner innen 2035.

Avsetningen til administrasjons- og gjennomføringskostnader kommer i tillegg til avsetningen til kompetansenettverkene (se tabellen under for detaljer). Det legges til grunn at ansvarlig fylkeskommune utarbeider tilskuddsbrev til det enkelte kompetansenettverk med føringer for bruk av midlene, og krav til rapportering og oppfølging. Midlene fordeles på samme måte som i 2024.

Fordeling av tilskudd til kompetansenettverkene for lokalmat, herunder administrasjonskostnader				
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2025 (i kroner)	Adm. kostnader til FK (i kroner)	Fylkeskommune
1150.50	Tilskudd kompetansenettverk i Øst-Norge (dekker fylkene Oslo, Vestfold, Telemark, Buskerud, Østfold, Akershus og Innlandet)	3 600 000	175 000	Akershus
1150.50	Tilskudd kompetansenettverk i Sør-Norge (dekker fylkene Agder og Rogaland)	2 450 000	112 000	Rogaland
1150.50	Tilskudd kompetansenettverk i Vest-Norge (dekker fylket Vestland)	2 500 000	112 000	Vestland
1150.50	Tilskudd kompetansenettverk i Trøndelag (dekker fylkene Møre og Romsdal og Trøndelag)	2 950 000	150 500	Trøndelag
1150.50	Tilskudd kompetansenettverk i Nord-Norge (dekker fylkene Nordland, Troms og Finnmark)	2 800 000	150 500	Troms
Sum		14 300 000	700 000	

3.3 Satsing på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord

Formål

Midlene skal forvaltes i tråd med [Forskrift om midler til satsing på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord](#)

Målet er å styrke sårbare produsentmiljøer i Finnmark, Troms og Nordland, motvirke bruksnedgang, øke arealbruken og heve kompetansen til landbruksnæringen og verdikjeden for mat, samt å utnytte regionale fortrinn og muligheter innen arktisk landbruk.

Bevilgning

Det er satt av 20 mill. kroner for 2025 over LUF, kap. 1150, post 50 til satsingen på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping som forvaltes av Troms fylkeskommune. Dette er en økning på 3 mill. kroner fra 2024. Minimum 5 mill. kroner av satsingen skal øremerkes forskning og øvrig kunnskapsutvikling i regi av NIBIO. Troms fylkeskommune skal koordinere arbeidet med satsingen i samarbeid med NIBIO og fylkeskommunene i Nordland og Finnmark. Utforming og gjennomføring av satsingen skal ellers skje i nært samarbeid med landbrukets organisasjoner i nord, statsforvalterne, Sametinget, nordnorske næringsaktører, forsknings- og kunnskapsmiljøer mm. Innsatsen skal treffe regionale behov og bidra til å nå både næringspolitiske mål og distrikts- og regionalpolitiske mål. Satsingen vil bli evaluert etter tre år. Troms fylkeskommune kan i 2025 benytte inntil 1,2 mill. kroner av satsingen til å dekke lønns- og administrasjonskostnader i forbindelse med forvaltningen av satsingen.

3.4 Satsing på fjellandbruket

For å legge til rette for målrettet satsing i områder med særskilte utfordringer har det over flere år vært avsatt midler til fjellandbruket over jordbruksavtalen. I jordbruksoppgjøret i 2024 bestemte avtalepartene at satsingen på fjellandbruket skal forlenges med tre år til 2027, og at ansvaret for ordningen skal overføres fra statsforvalteren til Trøndelag fylkeskommune fra 1.1.2025.

Formål

Satsingen på fjellandbruket skal bidra til et bærekraftig landbruk, og til utnyttelse av gårdens ressurser med utgangspunkt i fjellandbrukets muligheter og utfordringer. Ordningen er geografisk avgrenset til 49 kommuner i fylkene Trøndelag, Innlandet, Telemark og Buskerud. Departementet tar sikte på å utarbeide forslag til forskrift for ordningen som vil bli sendt på høring.

Bevilgning

Det er satt av 3 mill. kroner over LUF, kap. 1150, post 50 for 2025 til utviklingsrettede tiltak i fjellandbruket. Satsingen på fjellandbruket må ha en tydelig forankring i regionalt partnerskap for landbruk, og kobles opp mot virkemidlene som fylkeskommunen allerede forvalter på Landbruks- og matdepartementets område. Det er viktig med godt samspill med øvrige regionale tiltak og virkemidler som fylkeskommunene forvalter slik at virkemidlene samlet sett kan spille sammen.

Trøndelag fylkeskommune får ansvaret for å koordinere satsingen i samarbeid med partnerskapet i berørte fylker (Innlandet, Telemark og Buskerud), og øvrige aktuelle regionale aktører. Tiltak og prosjekter som går på tvers av fylkene skal prioriteres for å legge til rette for en mer helhetlig og spisset satsing på fjellområdene på tvers av fylkesgrensene.

Innvilgede prosjekter som ikke er avsluttet, og ubenyttede/inndratte midler hos statsforvalterne i Innlandet, Vestfold og Telemark og Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus vil bli overført til Trøndelag fylkeskommune.

Trøndelag fylkeskommune kan benytte inntil 100 000 kroner av tildelte tilskuddsmidler til dekning av administrasjon av ordningen, herunder kostnader til møter og arrangementer i forbindelse med forvaltningen av ordningen og samarbeidet med de øvrige berørte regionale partnerskapene.

Fylkeskommunen skal rapportere på resultater og effekter av satsingen til departementet. Nærmere føringer vil framgå av de årlige oppdragsbrevene til fylkeskommunen. Rapporteringen for 2025 med frist 20.2.2026 framgår av vedlegg 1 til oppdragsbrevet.

3.5 Tilskudd til kystskogbruket

Formål

Formålet med midlene er å bidra til å løse kystskogbrukets særskilte utfordringer, og videreutvikle et næringsretta skogbruk i kystfylkene Agder til og med Finnmark, blant annet gjennom infrastruktureltiltak og kompetanse.

Bevilgning

Det er satt av 6 mill. kroner over LUF, kap. 1150 post 50, til kystskogbruket for 2025. Prosjektmidler til kystskogbruket tildeles fylkeskommunene i Agder, Rogaland, Vestland, Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Midlene skal lyses ut åpent og kan ikke avgrenses til én bestemt søker eller bestemte søkergrupper. Fylkeskommunene skal samordne seg slik at midlene i all hovedsak blir brukt til næringsrettede fylkesoverbyggende prosjekter. Tiltak som gis støtte skal være i tråd med melding om kystskogbruket. Fylkeskommunene skal, etter samråd med statsforvalterne i kystfylkene, sørge for at de prosjektene som best bygger opp under formålet med ordningen blir prioriterte. Midlene kan ikke benyttes til prosjekter i regi av fylkeskommunene.

²Fordeling av tilskudd til kystskogbruket			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2025 (i kroner)	Fylkeskommune
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	200 000	Agder
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	500 000	Rogaland
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	1 400 000	Vestland
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	700 000	Møre og Romsdal
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	1 800 000	Trøndelag
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	700 000	Nordland
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	500 000	Troms
1150.50	Tilskudd til kystskogbruket	200 000	Finnmark
Sum		6 000 000	

3.6 Rapportering og kontroll

Rapportering

I vedleggene til oppdragsbrevet framgår føringene for rapporteringen fra fylkeskommunen til Landbruksdirektoratet på bruken av midlene til næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving i landbruket, kompetansenettverkene for lokalmat og kystskogbruket. Rapporteringen skal skje via den digitale nettskjema-løsningen som Landbruksdirektoratet har utviklet.

Tilsvarende gis det føringer for rapporteringen til Landbruks- og matdepartementet for satsingene på bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord og fjellandbruket.

Kontroll

Fylkeskommunen skal ha et etablert internkontrollsystem for tilskuddsforvaltning.

Fylkeskommunen må informere departementet senest ved rapporteringen for 2025 dersom fylkesrevisjonen har hatt vesentlige merknader/funn som gjelder forvaltningen av midlene.

Landbruksdirektoratet kan ut fra Reglement for økonomistyring i staten føre kontroll med forvaltningen av ordningene.

² Fordelingen av ordningen mellom fylkeskommunene er gjort med utgangspunkt i fordelingsnøkkelen da midlene ble forvaltet av statsforvalterne.

4. Tilskuddsordninger som tildeles utenom oppdragsbrevet

4.1 Nasjonal modell for voksenagronomen

For 2025 er det satt av 17 mill. kroner over LUF kap. 1150 post 50 til voksenagronomen. Av dette skal 16,7 mill. kroner gå til drift av voksenagronomen, en ordning som også omfatter gartneropplæring for voksne. 0,3 mill. kroner satt av til drift av felles pedagogiske og digitale løsninger som oppfølging av prosjektet som ble igangsatt i forbindelse med etableringen av voksenagronomen (digitaliseringsprosjektet).

Departementet har orientert fylkeskommunene i brev av 25.11.2024 om midlene til voksenagronomen for 2025, og kriterier for tildeling. Av brevet fremgår det at fylkeskommunen må søke om midler for skoleåret 2025/2026 innen 22.1.2025.

RK-midlene og voksenagronomen må ses sammenheng med fylkeskommunens ansvar og prioritering av landbruksfagene innenfor utdanningsprogram naturbruk.

4.2 Tilskudd for styrket landbruksutdanning og samarbeid om gode læreløp

For 2025 er det satt av 2 mill. kroner til et nytt tre-årig pilotprosjekt for å styrke landbruksutdanningen i videregående skole gjennom økt samarbeid mellom fylkeskommunene. For å kunne opprettholde et godt tilbud i hele landet, som er mindre sårbart for svingninger, kan det være hensiktsmessig at samarbeidet mellom naturbruksskolene styrkes, både innad og på tvers av fylkeskommunene. Våren 2024 fastslo Kunnskapsdepartementet at det ved siden av dagens tre-årige opplæringsløp for agronomer, også skal tilbys et læreløp (2 år skole + 2 år i lære) som skal gi samme sluttkompetanse. Derfor er det viktig å forberede dette, og legge til rette for gode lærebedrifter og et godt system rundt fremtidige lærlinger. Departementet har lyst ut midler som åpner for at en eller to fylkeskommuner kan ta et regionalt og/eller nasjonalt ansvar for prosjektet. Søknadsfristen var 11.desember. Departementet kommer tilbake til tildelingen av midlene.

4.3.2 Høstbare viltressurser

Fylkeskommunen er viltorgan etter viltloven, og skal arbeide for å fremme formålet med loven for høstbare, ikke truede viltarter. Fylkeskommunen skal legge til rette for en bærekraftig og kunnskapsbasert forvaltning av viltbestandene på regionalt nivå. Forvaltningen må legge vekt på og i størst mulig grad hensynta viltets leveområder. For å bygge opp under dette, skal fylkeskommunen bistå, veilede og på hensiktsmessig måte samordne kommuner i viltfaglige spørsmål. Fylkeskommunen må arbeide for å redusere viltpåkjørsler. Fylkeskommunen skal forvalte tilskuddsmidler over kapittel 1140, post 71, jf. Landbruks- og matdepartementets budsjettproposisjon og forskrift om tilskudd til viltformål. Landbruks- og matdepartementet viser til at Landbruksdirektoratet overtar oppgaver og ansvar fra Miljødirektoratet for høstbare viltressurser fra 1. januar 2025. Departementet viser til brev fra Landbruksdirektoratet til fylkeskommunene om viltoppgaver, herunder retningslinjer for rapportering på bruk av midler over kapittel 1140, post 71. Søknader om tilskudd fra viltfondet for 2025 omsøkes og behandles i Miljødirektoratets Elektroniske søknadssenter.

Fylkeskommunens arbeid innenfor høstbare viltressurser bør ses i sammenheng med øvrig regionalt næringsutviklingsarbeid, og legge til rette for et godt samarbeid med Innovasjon Norge, Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og statsforvalterne der det er relevant.

5. Frister i 2025 og 2026

22.1.2025	Søknad om midler til voksenagronomen for skoleåret 2025/2026, jf. brev av 25.11.2024 fra LMD.
1.2.2025	Formidle regionale føringar for bruken av IBU-midlene til Innovasjon Norge. Kopi av føringene skal sendes til LMD.
20.02.2025	Rapportere på oppdragsbrevet for 2024 til Ldir.
20.02.2025	Rapportere til LMD på midler til voksenagronomen for 2024/2025 og satsingen på Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord (Troms fylkeskommune).
20.02.2025	Innspill til jordbruksoppgjøret i 2025 til LMD.
15.10.2025	Rapportere på kystskogmidlene til Ldir.
20.02.2026	Rapportere på oppdragsbrevet for 2025 til Ldir.
20.02.2026	Rapportere til LMD på midler til voksenagronomen for 2025/2026, satsingen på Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord (Troms fylkeskommune) og satsingen på Fjellandbruket (Trøndelag fylkeskommune).

Med hilsen

Geir Dalholt (e.f.)
avdelingsdirektør

Wenche Østrem
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer